This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

2235
126.55

235.126.55

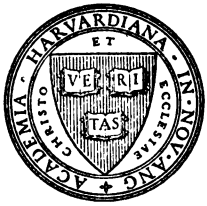

Harvard College Library

BOUGHT FROM GIFTS

OF

FRIENDS OF THE LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

NSANGO EA NDOCI

EKI

MALAKO

O KOTAKA.

F.C.M.S., Bolengi.
1905.

Digitized by Google

2233.126.55

N

HARVARD COLLEGE LIBRARY
THE GIFT OF
FRIENDS OF THE LIBRARY
Oct. 28, 1929

N

Digitized by Google

NSANGO EKI MALAKO.

1.

1 BALAKA jibango ja nsango eandooi ea
Yesu Masiya, Bona oa Nzakomba.
2 Baokota nd'onkanda wa Yesaya y'oteji,
wete:
"Bala! Ntoma ekima ekam ndajoso j'elongi
eke,
Ende ifeza mboka eke.
3 Lolaka j'omo o beledza nd'etekeleke,
Loöngya mboka ya Nkolo
Losembya bempwa bekae."
4 Joi jine joliyela aki Yoane ya Wini windolaka
nd'etekeleke osangaka nsango ea njinina nd'
asi aki'y'oyakana te babike nd'aoi baki'y'oso-
5 kaka. Yuda yuma la basi Yelusalema bauma
bacwak'owenaka, baolinama l'ende nda nta-
ndo ea Yaladene aki'y'owimezaka baoi baki'
6 y'osokaka. Yoane aolöta bito bia ngamala
l'esija nd'akongo, toma tokae toki bakalakata
7 la bio bia ngonda. Nsango eki'nd'osangaka

Digitized by Google

wete; "Om'ifoya ondekola nda nguya, emi
mpeji te nsuname o tungola bikoto bikae.
8 Njeinaki nd'asi lolo ende ifojina nd'elimo ea
feto."
9 Ekeke enko Yesu aoya nda Ngalilaya jima
Nazaleta ko Yoane aolowina nda ntando ea
10 Yaladene. Aki'y'osafwa aolena lola lokomb-
wa l'elimo, ngole mpokekuku eokwel'el'ende;
11 łolaka lolokana jim'eola te, "We ole Bon'
okam owa lolango; nkosima l'esimo mongo."
12 Jim'anko elimo eotomba Yesu nd'etekeleke,
13 ende aki eko beco ntuk'ine la tomemo oa
Satana; la nyama ya jale iki eko, ko la bikima
b'eola bojilaki.
14 Aki Yoane otungamaka, Yesu aocwa Ngali-
laya, aoyosange nsango eandoci ea Nzakomba
15 wete: "Ekeke eoliyela ko la jikulaka ja Nza-
komba jotutama, loyakane, lokajimola elenge
ekinyo, jambaka nsango eandoci."
16 Mbile emo aki'nd'oleke nd'osele wa jibeke
ja Ngalilaya, ao lena Simona l'okun'okae
17 Andalea, badubi ba nse, badubaki. Yesu ao-
kela; "Loyaka lonjile, mpanjelaka te loyale
18 badubi b'anto." Baocika bejanga bekiyo n-
19 k'anko lompo baocojila. Aki'nd'oleke nk'
esi, aolena Yakoba bona oa Nzebadayo
l'okun'okae Yoane, baoyoamba bejanga beki-

Digitized by Google

20 yo nda wato. Yesu aolaeta jim'anko baocika Nzebadayo is'ekiyo nda wato l'asaji, baoc'okim'ende.

21 Ko baokenda nda Kapalanauma; nda mbile ea jomo aocwa nd'ilombe ya nsambela,
22 aolaka. Baokamwa la jidako jikae aki'nde walaka nga bonto ondafemeza, ntakosungi la
23 bakoci bakiyo. Nd'ilombe ikiyo ya nsambela bonto omo aki l'elimo eambe, obelezaki:
24 "Iso la we na? We Yesu ya Nazaleta. Oy'otofita? Njokwea o le we, we owa Nzakomba
25 o buzi." Lolo Yesu aolofengola aokela;
26 "Amby'efösö, olak'el'ende." Elimo enko eambe aolokatol'ende, aobela l'elaka j'anguya
27 aolola el'ende. Iy'uma baokamwa, baoyauola, baokela; "Joi jide na? La jidako ja öju? Aosangela bidimo biebe l'endafemeza
28 la baolimeza." Lokumo lokae lolambwa jim'anko nda bice bia Ngalilaya byuma.

29 Aki'yo wimana nd'ilombe ya nsambela baocwa nd'ilombe ya Simona la Andalea,
30 iyo la Yakoba la Yoane. Bokilo ow'omoto wa Simona aoloka nd'öca ko baosangela
31 ng'ökö nkaola. Aocwak'el'ende aolokita l'akata aolosangya, efe eolimana, ko ow'omoto aolajila.

32 L'ökölö aki jeva wile, baoloyela bauma

Digitized by Google

33 la bipefe la baki la bekaji, es'enko euma
34 ekotakani nda wiso. Aobikya bauke baki la nkangi ya bidenge byuki, aoloza bekaji beuki, nta cika bekaji efosa te batefele, eki beko weaka.

35 La nkesa, l'ompuma mongo, aoecwa, ao-
36 kenda nd'etekeleke ayoönd'eko. Simona
37 l'aninga'akae baolokima, aki'y'otanaka bao-
38 kela; "Banto bauma bakasa." Lolo aokela; "Kela tokenda nda bice bide ntutama te nsanga nsango o l'eko, njaki wete ngökö."
39 Acwak'osangaka nda tolombe tokiyo ca nsambela nda bice byuma bia Ngalilaya aoloza bekaji.

40 Bonto aki la nkangi ea baeka ayaki el'ende aolosânela, aokela; "Onyango lököza
41 wifompetoleya." Yesu aowok'isei, aosembya jikata, aolofomwa aokela; "Ndököza, fecwa-
42 ka." Jim'anko nkangi eolocika, k'aobika.
43 Aoloaka, ko aolotoma, ende te; "Totefeleke
44 jimo joi ele bont'omo, lolo nco eka nkanga, wokaya mpoji eki Mose osiselaka, nda joi
45 jiki wofecwaka, nga lotaza el'iyo." Nde, bonto onko aokenda, aoyolambola nsango ndambola, aokumya joi, ko Yesu nta at'eyelo ea folefole nd'ese, end'ako nd'etekeleke kika, ko baoya eka'nde jima biji byuma.

Digitized by Google

2.

1 Beco bemo beoleka ko aoya lenkina nda
Kapalanauma ko basangaki te "Ende ale
2 nd'ola." Banto buke baotakana pi! Nk'efosa
ekociki la nda wiso o nye. Aolasangela
3 nsango. Baoloyel'ende bonto ow'esembeje
4 ntatomba la bant'anei. Ak'iyo ntaat'eyelo
wete la jinyenga j'anto baotelola nsamba
ndongama l'ende. Aki'y'ofanzaka, baokiteza
5 mbete eki bonto w'esembeji okolesi. Yesu
aolena wambo bokiyo, aokel'ele bonto
w'esembeji; "Bona, baoi baki w'osoka,
6 baosabwa." Bakoci b'enkanda bakokisi
7 eko baomemisana te; "Bonto one atefela
ngösö lai? A nyököla Nzakomba? O saola
baoi ba nsasöka na? A Nzakomba kika."
8 Yesu aolea nkaola te baotefela el'iyo mongo
aokel'el'iyo; "Inyo lokalola ngösö nd'otema
9 te mo? Baoi ane bafe jileki nko bolo jidenko,
la nkeji bonto w'esembeji; "Baoi baki w'os-
ökaka baosabwa," la nkakela "Becwa, ambola
10 mbete, kendaka?" Lolo t'inyo jifea te BONA
OW'ONTO afemezi t'asola baoi ba nsasöka
11 nd'okiji (aokel'ele bonto w'esembeji) "Nko-
kela te; Becwa, ambola mbete eke, nco bola."
12 Jim'anko aolemala, aolambola mbete, olaki
nd'aiso'akiyo'ma. Iyo'ma baokamwa, bao-

Digitized by Google

suya Nzakomba, baokela; "totafena ngönko."
13 Aoutokenda lenkina nd'osele wa jibeke,
14 baocw'eka'nde la jinyenga ko aolalaka. Aki'
nd'oleke aolena Lewi bona owa Alafayo o-
kokisi nd'efutelo ea ndembo aokela; "Onki-
15 me." Aolemala aolokima. Lafeka ende aki
nd'ilombe ikae, aokokisi nda mesa, buke wa
bikima bia ndembo la basöki bakokisi, iyo
la Yesu l'ajiji bakae. Iy'aki uke ko baol-
16 okima. Aki baköci la bafalusi wenaka t'aleki
toma la bikima bia ndembo la basöki
baokel'ele bajiji akae te; "Ciki ala toma ende
17 la bikima bia ndembo la basöki isangi?" Aki
Yesu wokaka aokela; "Baokema biongi nta
asak'otuci, nde bandok'efe, nci ya oeta
bandeji, nk'asöki."
18 Bajiji ba Yoane la Bafalusi baki l'ongilo
wa toma. Baoyouola Yesu, iyo te; "Bajiji
ba Yoane la Bafalusi bakila toma, nde
19 bake bafokile jikambo na?" Yesu aolamba;
"Baninga ba bokumboji wa waji bakilaka
toma l'omongo akisansi? Wenaka aleko
20 ende l'iyo bafokila. Ekeke ifoya efa'nde
wenya el'iyo lenkina, ekeke enko bifokila,
21 mbil'enko enyango ya. Ntaambaka bonkoto
wa kalakala l'eto ey'öju te eko ey'öju efoleo-
22 bela ea joso te jidusu jifonona. Nk'onto o

Digitized by Google

ilaka balako baöju nda bikoto bia kalakala te balako bafaleobela bikoto la balako baolutela la bikoto biofitana. Bilaka balako be öju nda'koto bia öju."

23 Aki'nd'oleke a mbile ea jomo nd'asala bajiji 'akae baoyomuka basangu, aki'y'o wekaka
24 mboka. Bafalusi baolokela; "Bala, bakela joi jifeze la mbile ea jomo jikambo na?"
25 Aolakela; "Lotafoanda nd'onkanda joi jiki Dawidi okelaka aki'nde l'kamba la nzala, o
26 la'nde l'iyo baki la'nde?" L'elenge eki'nde wocwaka nd'ilombe ya Nzakomba ekeke eki Abiatala nkanga ea joso, aki nd'oleka tökö c'ekila to fa bant'ole tu nko nkanga mongo,
27 aki'nd'okaka banto baki la'nde?" Aokongo tefela; "Bakelelake banto mbile ea jomo,
28 nta kelelaka mbile ea jomo'anto, BONA OW'ONTO ale nkolo nk'ea mbile ea jomo."

3.

1 Aout'okenda nd'ilombe ya Nsambela, bonto
2 oki eko la jikata jikae jökösa. Baolongoza te nkina ifobikya la mbile ea jomo te baate
3 joi el'ende. Aokel'ele bonto oki la jikata ji
4 kösi; "Emala nda tei," Aolakel'iyo te; "Joi jindezi jidenko? La nkeji jibota a mbile ea jomo la nkeji obe, jindezi na? La mbabika

Digitized by Google

5 la mbaoma?" Iyo baki o kö. Aolaala la
nkele l'ekeseji eki betema bekiyo beki o keke-
taju, aosangel'onto; "Sembya jikata jike."
6 Aojisembya, kojoluta nga jimo. Jim'anko
aki'y'olaka Bafalusi baocwa nkuko, iyo la
Ba-Elode, baoyoanga wango el'ende te bofite.
7 Yesu la bajiji bakae baolimana, baocwa
nd'osele wa jibeke, ko jinyenga j'anto janene
8 jima Ngalilaya jolokima. Ko la jinyenga,
aki'yo wokaka baoi baki'nd'okelaka, baoya
eka'nde jima Yuda, la jima Yelusalema
mongo, la jima Edome, la wiji wa ntando ea
9 Yaladene, la bice bia Tula la Sidona. Aosan-
gela bajiji bakae te wato wisisi bojile,
10 nyango jinyenga te bafolokamya. Ebwela
eki'nd'obikyaka bauke, baoyacinza te bokite,
11 iy'uma bandokaki bipefe. Bilimo biabe,
aki'y'olongoz'ende, baokwa nda joso jikae,
baobeleza, baokela; "We ole Bona oa Nzako-
12 mba." Aolasangela besangela buke te bafao-
lokumya.
13 Aobunda nda nkeka, k'aoleta baki'nd'ola-
14 ngaka, ko baoyel'ende. Aosona jom'l'afe
baki'nde wetaka jina "Bikima," te bayal'el'e-
15 nde, t'alatoma osangaka aolaka nguya te boze
16 bekaji. Ko aosona jom l'afe. Iyo baki baina
wete Petelo (jina jiki'nd'owilaka Simona),

Digitized by Google

17 Yakoba, bona owa Zebedayo, ko la Yoane,
bokuni wa Yakoba, (aolail'iy'afe jina wete
18 Bana ba jikungola), la Andalea, la Filipo, la
Balutomayo, la Matayo, la Toma, la Yakoba
bona owa Alafayo, la Tadayo, la Simona ea
19 Kanana, la Yuda ea Keliota ondo lengaki.
20 Aoya nd'ilombe, jinyenga j'anto jotakana
21 lenkina, iyo nta baata elelo ea toma. Ak'ilo-
ngo ikae wokaka baoc'okol'ende. Iyo bao-
22 kela; "Aolimana bojimo." Ko Bakoci b'en-
kanda bayaki jima Yelusalema baokela;
"Al'a Bala-zebuba oza bekaji wete la boku-
23 laka w'ekaji." Aolaeta, aolasangela nd'okolo
24 te; "Satana ifozea Satana ngamo?" Nga
jikulaka jokafana jikulaka jinko jifaomonga.
25 Ng'iboko yokafana iboko inko ifaomonga.
26 Nga Satana aky'engoza el'omongo afaom-
27 onga lolo ifosukela. Lolo nt'öcwaka
nd'ilombe ya bonto wa nguya okola jikonza
jikae elaka nko aotungya joso bonto wa ngu-
28 ya, ko mpa bafite ilombe ikae. Onde mo,
nkela te; Baoi bauma basoka bana b'anto
29 la benyoko benyokol'iyo bifinozama, lolo nde
oso onyokol'elimo ea feto afaoata njinoz'obe
nda bikeke byuma bine, ko l'esisoja ekae
30 efaosukela." Aolakela ngonko ek'iyo woke-
laka t'ale l'elimo eambe.

Digitized by Google

31 Koko nyango ekae l'akuni akae baoy'el'e-
nde baolemala nd'anza baotom'onto t'awete.
32 Nteke eowenga baolosangela; "Bala, nya-
ngo eke l'akuni ake bale nd'anza bakasa."
Aolamb'ende te; Ole nyang'ekam na?
33 L'akuni akam na?" Aalaki banto bando-
34 wengaki wiji la wiji aokela; "Bala nyang'
35 ekam l'akuni akam. Oso okela jango ja
Nzakomba ende ale wete bokun'okam la
nkan'ekam la nyang'ekam."

4

1 K'aoyolak'anto lenkina nd'osele wa jibe-
ke. Eki jinyenga janene jotakana el'ende
aokondela wato aokitanse eko nda wato
ko banto bauma baokokise nd'okiji nd'osele
2 wa jibeke. Aolalaka baoi buke b'ekolo,
3 aolakela nda jidako jikae; "Jokoza! Loal-
aka! Bosanjeji wa biovo aoc'osanjela biovo.
4 Aki'nd'osanjela bemo biovo beokw'a mboka
5 tofula toletona. Bemo beokwa nda'kenzi
eko nk'um'amoci, ko beotendola nkaola eki
6 bamoci nta fula, eki jev'okya ko beonyetana
7 eki'eko nteata biji. Bemo beokwa nd'aeke
ko baeke baolekola, ko baolanyeka ko nta ota
8 bengenge. Ko bemo beokwa nd'amoci ba
lobvo ko beotendola, beomela, ko biot'enge-

Digitized by Google

nge, bemo biota ntuk'isat'isato, bemo ntuk'o-
9 to'otoa, ko bemo bonkam'onkama. Aokela;
"Ole l'atoi ba njokaka kel'oke."
10 Aki'nd'okokisi ek'omongo iyo bakendaka
la'nde ntutama la Jom-l-afe baolowuola
11 bekolo bene. Aolakela; "Baoleka inyo efosa
te jea baoi ba Nzakomba ba nkuko, baokel'e-
le bani bale nd'anza bauma o l'ekolo la ncina
12 te; "Bambo ale mbaala, bafaena; Bamb'oko-
za njokoza, bafaoka; te bafaokajimwa la ba-
13 finoza baoi babe bakiyo." Aolakela; Inyo
lofea bokolo boe la mpa jea bekolo beuma
14 ngamo? Bosanjeji aosangela nsango, ko beko
15 bele nd'ompempe wa mboka eki joi osanje-
zama bele wete, e ndok'iyo, nk'anko Satana
aoya aolimola nsango eki'y'osanjelaka el'iyo.
16 O ngoko beko beki'y'osanjelaka nd'ekenze,
wete e ndok'iyo nsango, nk'anko baolama
17 l'osalo, lolo e f'iy'oate ncina el'iyo mongo
bafoteme k'imemo l'önyöko bonyango ya,
18 nk'anko baolemvwa. Beki'y'osanjelaka nd'-
aeke bel'em'elenge. Beko bele wete, baoloka
19 nsango lolo bokakano w'eyalelo la tompulu
ca'konza l'empamposa ea baoi'ankina bao-
20 nyeka nsango ko jifaoonga. Ko beko beki'
y'osanjela nd'amoci ba lobvo bele wete, ban-
doka nsango ko baolimeza ko baota bamuka,

Digitized by Google

bamo ntuk'isat'isato, bamo ntuk'oto'otoa,
bamo bonkam'okama.
21 K'aokela te; Bayelak'icwa te bile ndas'eo-
ko la nkina ndas'oanga, afa nda wijwa okae?
22 Nko yomba indisi ifiswaki, nko imo ifongi
23 ifofongwaki. Ole l'atoi ba njokoka kel'oka."
24 K'aolakela; Jezaka baoi bandok'inyo, bif'ez'e-
25 l'inyo jezi jindez'inyo ko bifojongoza. Os'o-
ata bifokael'ende, l'ösö ofoate bifofonol'ende
jiki'nd'oataka.
26 K'aolakela; Jikulaka ja Nzakomba jile
27 ngole bonto oyone biovo nd'amoci, k'aobola-
la k'aoecwa, l'oco la wani, biovo biotendola
28 biomenga, k'afea la bako. Bamoci baota
nk'omongo, joso lokasa, bamb'otembe, ko la-
29 feka bengenge mongo nd'otembe. A bengenge
okema aosokoza bokwolo, eki emukelo eokita.
30 K'aokela; "Mpa tosonganya jikulaka ja
Nzakomba nga mo la mpa tocingoza la boko-
31 lo na? Jile ngole biovo w'ambenga boki'yo
wonaka nd'amoci, boleki biovo beuma bele
32 nd'okiji nd'isisi. Lolo aki'yo one botendola
bolekola njenje yuma, bomela bitafe bianene
ko tofulu ca lola toyokotama nda ncici
33 ikae." Aosanga nsango ele banto la bekolo
beuke b'elenge enko, nk'aoi baki'yo öngaka
34 te boke. La nko bokolo ende nta tefel'el'iyo

Digitized by Google

nye, lolo aocingoza ele bajiji bakae ek'omo-
35 ngo. Jeva jinko l'ökölö aolakela; "Tofenda
wiji wa jibeke."
36 Aki'nd'ifanzaka nteke, baolokola nk'anko
ng'oki'nde. Bemo biato beatosisi beki la'
37 nde. Ko elele eanene eokumba, ko mputa
38 yoleka o nd'etei ea wato ko boyojinda. En-
de aki nd'ibengi ya jenda, akweci nd'eko-
mba. Baoloetola, baolokela; "Bolaki, ofo-
39 topake e silel'iso ?" Aoecwa aofengola bompo-
mpo aokel'ele jibeke; "Kwey'efösö, yala kö."
40 Ko bompompo bosila, eki o wai. Aolake-
l'iyo; "Inyo jok'ofoju lae? Lofo ate wambo."
41 Baolok'öma ngae ko baoyakela; "Bont'oe
ale na, o bompompo la'beke baowokoza."

5.

1 Ko baoya nda wiji wa'beke nd'once wa
2 Ba-Ngelasa, aki'nd'osafwa a wato aofomana
3 l'onto l'elimo eambe oki l'oyalo nd'eomba.
4 Ende nta tungamaka o la biamba. Bambo
tungya betungya beuke la bakata la biamba,
aobola bikata k'aotena biamba; nk'onto
5 ondeaki jo sas'ende. Loco la mbile, kya
kya, aolokomwa nd'eomba la nda nkeka, ka-
6 oyaköta la'kenzi. Aki'nde wene Yesu esi,
7 aoya l'eangu, aokutama el'ende aobeleza l'e-

Digitized by Google

laka ja nguya aokela; "Emi la we mo! Yesu
Bon'owa Nzakomba e leki! Nkosangela nda
8 jina ja Nzakomba tonkak'elo." Eki Yesu
otefelak'el'ende; "Elimo eambe, ol'el'ont'öe."
9 K'aolowoula; "Jina jike na?" Aolamba;
"Jina jikam wete Nteke, jikambo tol'uke."
10 Aoloönd'ende mbaönda te afaimola nd'once
11 onko. Boloi wonene wa ngulu boki eko
12 ntutama la nkeka, ileki toma. Bilimo bia-
be bioloönda biolokela; "Ototome ele ngulu
13 te töcw'eko." Aolaka efosa. Ko bilimo bi-
abe aki'yo wole, biolöcwa ele ngulu ko boloi
bokitela l'eangu a mbenga bokwa nda'beke
(ik'yuma iki ntutama a nkot'ife) ko yobwa
14 nda beke. Babatelaki baolota baosanga nsa-
ngo nd'ola la nda bice ko baolola te bene
15 joi jinko jikelamaki. Ko aki'y'okit'ele Yesu
baotana oki l'elimo eambe la bito bikae
ndalota, l'ojim'okae bole o kö, ko baolok'
16 öma. Iyo bandenaki baosanga nsango ea
17 bonto oki l'elimo eambe l'ea ngulu, ko bao-
18 yoönd'ende t'imane nd'once okiyo. Aki'nd'
okondela wato, oki l'elimo eambe aololömba
19 efosa t'akende l'ende. Lolo Yesu nta wimeza,
nde aolokela; "Nc'ol'el'aning'ake wasangele
joi jiki Nkolo okokelelaka l'isei iki'nd'o kwo-
20 ke." K'aolimana bwö, k'aoyokumya nd'once

Digitized by Google

wa Bice-Jom bauma baki Yesu okelaka ko
bauma baokamwa.
21 Aki Yesu okongo baswa a wato nda wij,o-
mo, banto bauke baotakana el'ende ko bomo-
22 ngo aki nd'osele wa jibeke. Ko bala bokonj'
omo w'ilombe ya Nzakomba owa jina Yalio
aoyel'ende, k'aki'nd'owene aokwa nd'akaka
23 akae, aoloönda mbaönda mbaönda aolokela;
"Bon'okam ow'omoto oisisi ale o nd'ibwa,
nkolömba wete, yaka y'afya bakata el'ende
24 kel'abike. "End'a Yesu baokenda la banto
buke baolokima, baolokamya.
25 Ko bomoto omo oki la nkangi ey'alongo,
26 mpela jom l'ife, okaki efe mongo eka batuc'
uke, aolekya jikonza jikae jiuma lolo nta bi-
27 ka. Nkangi eokaka o nkakaka, aki'nde wokaka
lukomo ja Yesu aoya nd'ebulu ey'anto eki'
28 afeka, ko aokit'onkonto okae. Jikambo eki
bomongo osangaka; "Nyango kita nk'onkoto,
29 njifo bika. Nk'anko nkangi eosila, k'aoloka
30 nda biongi t'aobika nd'efe ekae. Nk'anko
Yesu aolea ende mongo te nguya imanak'el'
ende aokengwecwa nd'ebulaji aokela; "Oki-
31 taki benkot'ekam na?" Bajiji bakae bao-
kela; "Wena nk'ebulaji ey'anto ekokamya
32 mbö te okela; "Ompomwaki na?" Aalaki tene
33 bomoto okelaki joi jine. Lolo bomoto aolok'

Digitized by Google

öma l'elengi aki'nde weaka joi jikelamaki
el'ende aoya aokutamel'ende aolosangela
34 jiuma o nsonsolo. Aolokela; "Bon'okam,
wambo boke bokokosola, ncoko o kö, bikaka
nda nkange eke."
35 Atasij'otefela bamo baoya jim'ek'okonji
w'ilombe ya Nzakomba baokela; "Bon'oke
ow'omoto aobwa oningola bolaki lenkina
36 lae?" Lolo Yesu aoloka jiki'y'otefelaka
k'aosangela bokonji o'ilombe ya Nzakomba;
37 "Cokake öma, amba o njambamba." Nta ka
bont'omo efosa t'amane l'ende nko Petelo la
38 Yakoba la Yoane, bokuni wa Yakoba. Ko bao-
ya nd'ilombe y'okonji o ilombe ya Nzakomba
aotana nk'etongo la'delo la nkimo mongo.
39 K'aki'nde wöcwa aokela; "Lotongola lolela
etumo na? Bon'oe atabwe, eci nd'aisilo."
40 Lolo baolobiol'ende. Lol'ende, aki'nd'ola-
oz'iyo'ma, aokela ise ea bona, ko la nyango
41 l'iyo baki la'nde aolöcwa el'ona. Aokit'öna
la'kata aolokela; "Talita kumi" (ncina wete
42 "Bonoj'ow'omoto, nkokela; "Becwa." Nk'
anko bonoj'ow'omoto aolemala, k'aoyokenda,
End'aki wete mpela jom l'ife. Baokamwa o
43 nkakamwa mongo. Aolasangela o nsasan-
gela te bont'omo afaoka, k'aokela; "Joka
yomba ya ndala."

Digitized by Google

6.

1 K'aolil'eko aoya nd'es'ekae mongo. Aki
2 mbile ea jomo okite aanga olaka nd'ilombe
ya Nzakomba. Ko bant'uke baokamwa aki'yo
woke baokela; "N'one aataki bae nko? La
wanya boki'yo wokaya bole mo? La nguy'ene
3 ekalama l'akat'akae ele mo? Öne af'ow'obo-
ngo? a'öna owa Malia, a'otomolo owa Ya-
koba la Yose la Yuda la Simona? Kamba
bankana'akae bale l'iso ane? Ko baokunjw'
4 iyaku l'ende. Ko Yesu aolatefelaki te; "Nkan-
ga nta sambak'imemya tu nk'es'ekae mongo
5 l'ilongo'y'omongo land'iboko ikae." Nta kel-
eya eko jimo joi ja nguya nye, nk'afyaki
bakata el'isö y'anto bakonaki ko baobika.
6 Aokamwa l'osamb'a'wambo bokiyo. K'ao-
kenda nd'ela bekiyo la jidako jikae.
7 Aoleta jom-l-afe el'omongo aanga oasokoza
bant'af'afe, k'aolakaya jemalaka ele bilimo
8 biabe. Aolasangela te bafaotomba yomba imo
y'ekendo nko inkando kika, nk'okumbe, nko
9 tökö, nko'konza ko te balote basandala, l'ende
10 te; "Telotaka benkot'efe." Aolasangela;
"Ilombe nko loswele indöc'inyo lomonga
11 nk'eko elaka o lolimana nd'es'eko. Ko ese
ef'ebinela k'efokoza endiman'inyo eko loci-

Digitized by Google

tola wutu bole nd'akaka bakinyo wete
12 ng'etaza el'iyo." Ko baolimana baoyosange
13 nsango ea nkajimol'etema. Ko baoloza
bilimo biabe biuke, baolutez'auta ele'tum-
b'uke ko baolabikya.
14 Bokulaka Elode ayoloka, eki jina jikae oku-
maka, k'aokela te; "Yoane ya wini aokunjwa
nd'ibwa. B'aokela baoi bakae ba nguya wete
15 la ngonko." Bamo baosanga te "Ale nde Eli-
ya", ko bamo basanga te; "Ale boteji o ngol'o-
16 mo ow'ateji." Aki Elode woke aokela; "Oki'e
mongo otenak'oca, Yoane, aokunjwa nd'i-
17 bwa." Kamba Elode mongo aosokoza ko aok-
anda Yoane aolotungya nd'ilombe ya njanga
la wamba, eloko ea Elodia waji wa Filipo
oki la'nde is'emonkolo, nyang'emonkolo.
18 Jikambo eki Yoane osangelaka te; "Af'eji
19 t'oale waji owa bon'o'is'eke." Nk'a jikambo
jinko Elodia aolemw'ende, asaki t'ome lolo
20 nde ntoomeya, eki Elode oangaka Yoane,
aolea t'ende ale bonto oa njelama ko la bula!
k'aolobatela, o kö. Aowokoza, akakanaki,
21 lolo aolokoza l'onyanga. Eki'ökölö w'efosa
okite Elode aolamb'elambe ea njofwisa eocw-
el'ekae el'ilongo ekae la bakulaka bakae la
22 bampaka ba Ngalilaya. Ko bon'ow'omoto
owa Elodia mongo aolocwa aobina, ko Elode

Digitized by Google

l'afaiya akae baosima, k'okulaka aokel'el'on-
oju ow'omoto; "Ombondelela jilaga we ko
23 njifokoka", K'aosimba ndai te; "Jimbon-
dela we njifokoka o l'eteni ea jikulaka jikam."
24 Aolola aosangela nyango te; "Mpa ndo-
mbe na?" L'ende aokela; "Böca wa Yoane
25 ya Wini." Nk'anko aoluta l'onyake el'oku-
laka aololömba, ende te; "Nde la mposa te
wonka böca wa Yoane ya Wini nd'eköngö
26 nk'aiyoko'yoko." Bokulaka aolok'isei ngae,
lolo jikambo ja ndai la j'afaiya ntofima.
27 Nk'anko aotoma bobuni aosanga te böca
bokae boyelame. Ende aolola, aoten'öca
28 nd'ilombe ya njanga, aoyela böca okae nd'ök-
öngö aoka bonoj'ow'omoto, k'onoj'ow'omoto
29 aoka o nyang'ekae. Eki bajiji bakae bao-
loka, baoya, baolambol'ilaka ikae baolokunda
nda'mpoku.
30 Bikima baotakana Yesu, ko baolosangela
baüma, la baki'y'okelaka la baki'y'olakaka.
31 Aolakela; "Loyaka lobulame nd'etekeleke
joma vile. Jikambo eki bauke baoya la bao-
32 kenda k'iyo ntaki l'efosa ea ndei toma. Ko
baokondela wato baocwa nd'itenela y'etake-
33 leke o bendama. Baolena aki'y'okenda ko
bauke baolalongoza, ko baoleka ow'okiji l'
eangu jima'ce bikiyo byuma ko baolalekana.

Digitized by Google

Aki'nd'osafwa aolena jinyenga janene j'anto
k'aolaok'isei mongo eki'yo bale nga mpate
nk'obateji, k'aanga oalaka baoi bauke.
35 Aki jeva oselemwa bajiji bakae baoya el'
ende baokela; "Itenel'ine wete etekeleke ko
36 jeva joselemwa, wafanza te bakende nda bitu-
ka la'ce ntutama te bayasombela ca ndala."
37 Yesu aokela; "Inyo jaka ca ndala." Baolo-
kela; "La mpa toc'osomba tökö la jikonza
38 kiese te cakaya ca ndala?" Aolakela; "Lole
l'ensumbu benga lonco yengele." Aki'yo
weaka baokela; "Nk'etano ko la nse ife."
39 Aolasisela te bakise beloi l'eloi nd'eswe
40 bea tu. Ko baokise l'eloi l'eloi la banto
bonkam'onkama, ko bamo ntukitan'itano.
41 Aolamba bensumbu betano la nse ife
aoala na'eola, aokanga nkakanga, k'aobunya
bensumbu, aoka bajiji'akae te b'alekeza,
42 k'aokafela nse ife el'iyo'uma. Bauma baola,
43 baokinda, baolambola cuka jom la tofe ca
44 bitate ko la nse imo. Baleki bensumbu
baki nkot'itano y'aende.
45 Nk'anko aosangela bajiji bakae te baoko-
ndela la te baofende wiji omo nda Betesaida
46 e falangany'ende nteke. Aki'nde oasokoza
47 aobunda nda nkeke o öndaka. Aki bökölö
okite wato boki nda'tei ea'beke l'ende aki

Digitized by Google

48 nk'ende nd'okiji. Aolaena aki'y'oteke la
nkae (jikambo eki bompompo bosuka) ko
ekeke ea jeva nd'asato loco aoya el'iyo
49 nd'ajiko b'asi, nsasofa t'akit'el'iyo. Aki'yo
wene nd'ajiko ba'beke nsasofa baotanga te
50 nkina bokaji ko bayolele. Wete iyo'uma
baolowena ko baolok'öma. Nk'anko Yesu
51 aotefela el'iyo aokela; "Jika mpiko! Emi öne,
telengake." K'aokondela a wato l'iyo ko
bompompo bosila. Bajiji baokamwa o nkaka-
52 mwa mongo nko'bako. Jikambo nta bea
ncina ea bokucwa wa bensumbu eki betema
bekiyo beki o keketaju.
53 Aki'y'obaswa baosemwa Ngenesaleta, ko
54 baotungya wato. Nk'anko aki'nd'o safwa
baolongoz'ende ko nda bice bikiyo byuma
55 baolukumwa baoanga oyela banyo ba nkangi
nd'eanga nd'itenela iki'y'owokaka t'aleko.
56 Ko wiji boki'nde omöcwaka la nda bice
la nda beloi la nda mboka nda ngonda baol-
ambya bakoni nda mboka ko baolołomb'ende
te aaka efosa te bakite o l'osamba w'onkoto
ko baokitaki baobika.

7.

1 Bafalusi la baköci b'enkanda bamo bayaki
jima Yelusalema baolotakana. K'aki'yo

Digitized by Google

wene te bajiji bakae baleki toma l'akata
b'ekila (wete batafo sojwa) baolafengo-
3 la. Jikambo Bafalusi la Bayuda bauma tu
nko basole bakata nkulola bafole; e batel'iyo
4 jidako j'mapaka, k'e nd'im'iyo nd'esombe
yengo bayaine nd'asi mpa bale. Ko buke wa
boi bankina babatel'iyo wete njini bikala
5 mpoke la bikangelo bia'kongo. Ko Bafalusi
la Baköci baolowoula te; "Jikambo na baji-
ji bakae bafokende la jidako ja bankökö, nde
6 bala toma la bakatab'ekila?" Aolamba aola-
kela; "Yesaya aotela nsonsolo la ncina ekinyo
ndelenge, wete ekötamaki te; "Bant'ane
bammemya la mbebu, lolo nd'etema bekiyo
7 bioseima l'emi sei! Bampika o bifikafika,
8 jidako jikiyo nk'esisa be'anto. Inyo locika
besisa bea Nzakomba ko lobatela jidako j'
9 anto." K'aolakelaka; Nsonsolo lofita besisa
bia Nzakomba te lobatela jidako jiki-
10 nyo. Jikambo, Mose aokela; "Memya is'eke
la nyango eke," koko "Otola l'ise la nyango
11 abwaka o mbwabwa;" lol'inyo lokela te; "Nga
bonto aosangela la ise la nyango wete; "Kolu-
12 bana' " (wete Mpoji) yomba nko loswele i ata
we itomba el'emi" inyo lofocik'ende t'akongo
13 batela is'ekae la nyango, ko joi ja Nzakomba
losenjola la jidako jikinyo jisembol'inyo, ko

Digitized by Google

lokela baoi bauke o l'elenge enko."
14 Aki'nde wete banto bauma el'ende aolake-
la; "Inyo bauma lonjonkoza ko lolakaeme.
15 Nko yomba imo ile ndanza bonto indowinza
endöcw'iko, lolo toma tondole jim'onto tolo-
17 inz'onto." Eki Yesu wöcwaka nd'ilombe
aocika nteke tango; bajiji bakae baolowuola
18 bokolo. K'aolakela te; "Kamba lole bijele o
l'inyo? Inyo lofea te nko yomba ile ndanza
19 bonto indinza indöcw'iko, jikambo af'öcwa
nd'otema nko, jikundu ko yoleka nd'ibute.
Aokela ngökö te toma touma toyale fetö.
20 K'aokela te; "Indol'el'onto inko yolinz'onto,
21 jikambo jim'nd'otema w'anto biango biebe
22 beuma beolola, jibi, yiya, mbomi, banto la
loma, jinsamba, nduji toma c'anto, bobe,
bampulu, löngöndö, inkunya, inse, lisai, ele-
23 ma; baoi banko bauma babe biuma nd'etei
ko baolindol'onto."
24 K'aolemala, aokenda nd'okako wa Tula la
Sidona. Aolöcwa nd'ilombe, nta langa t'o-
25 nto ososole, lolo nt'isameya. Jikambo, bo-
moto oki l'ön'okae ow'omoto ow'onöju oki
l'elimo eambe, aoloka nk'enko t'ale'ko, k'ao-
26 yokwa nd'akaka akae. Bomoto onko aki
Bo-Ela, oa Sulia-Poiniki, k'aoloönda t'oza
27 elimo eambe el'öna okae ow'omoto. Ko Yesu

Digitized by Google

aolokela; "Cika ban'akinde joso, jikambo,
afoönge te tokole tökö c'ana te cusele mbwa."
28 K'aolamba aolokel'ende; "O nde, Nkolo, lolo
nde mbwa ndans'a'mesa ila mpumbu ik'y'
29 ana." Aolokela; "La ncina ea joi jinko,
wambo kende, elimo eambe eolola ele bön'
30 oke ow'omoto." Aki'nde wut'ola aotana eli-
mo ealola l'ön'okae ow'omoto alesi ambete.
31 K'aokong'imana nd'okako wa Tula la
Sidona, aoleka nda'tei ea Dekapoli k'aoya
32 nda'beke ja Ngalilaya. Baoloyela bont'oki-
nz'atoi oki la jikokoma, baoloönda t'aowafy'
33 akata. Aolotangola a nteke nk'iyo kika,
ilaki besai nd'atoi akae aocwa nsoni aofo-
34 mwa lolim(o) lokae, aala nd'eola, aokimela,
k'aotefela; "Epata," (jile wete; "Komwa-
35 ka!") Nk'anko batoi bakae baokombwa, l'eka-
temelo ea lolimo lokae eotungwa, k'aotefela
36 o sembo. Aolasisela te baofosangel'onto,
nde aki'nde wasisela baofunga jolamba la
37 lambo! Baojikamwaki kamo! kamo! baokela;
"Aokela bauma o l'ölöci, aolokya bakind'a-
toi; k'aotefeza nkisi.

8

1 Bekol'enko, nteke eanene mongo, ntaki a
toma ca ndala, k'aoleta bajiji'akae el'ende

Digitized by Google

2 aolakela; "Njoka ntek'esei jikambo aiyoko
baomonga l'emi bekol'esato ko bafa la yomba
3 ya ndala, nyang'atoma nd'ela'ekiyo la nzala
bifoningw'a mboka, eki bam'akiyo wim'esi."
4 Bajiji'akae baolamba; Bonto ifoata tökö ca
nkakinza bant'ae wij'ole nko, ane nd'eteke-
5 leke? "Aolawuola te; "Lole l'ensumbo be-
6 nga?" Ko baokela; "Ncambo." Aolasangela
nteke te bakisi ndanse, aolamb'eöndo, aotena
aoka bajiji bakae te balekeza, ko baolekya
7 ele nteke. Ko baki la tonsense tomo, aolamb'
8 eönde, aolasangela te balekeza o l'iko. Baola,
ko baokinda, ko baolambola cuka ncambo ca
9 biteni bikociki. Baleki toma baki nkina
nkot'ine. Ko aolafalanganya.

10 Nk'anko aokondel'a'wato l'ajiji akae, aoya
nd'eloi bea Dalamanuta.

11 Ko Bafalusi baolola ko baanga j'iky'ekoji
l'ende, bomekak'ende, baasaki lotaza jim'eo-
12 la. Ko akimekeji la nguya nd'elimo ekae
aokela; "Eocwel'ene yas'etaza jikambo na?
Njesangela la nsonsolo nk'etaza lokaema ele
eocwel'ene o nye."

13 Aolacika, ao kongo kondel'a'wato aosabwa
14 nda wiji omo. Ko bajiji baobunga tökö,
baki l'onsombo nk'omonkolo nda wato l'iyo.
15 Ko aolasisele aokela; "Loalaka, losemwaka

Digitized by Google

jinyango ja Bafalusi la jinyango ja Elode."
16 Ko baoyatefela baokela; "Ek'iso ntatoata
17 tökö." Ko Yesu aolea k'aolakela; "Inyo lo-
yatefela; Ek'iso ntatoata tökö jikambo na?"
Inyo lotafea, inyo lotaf'ata ncina? La bete-
18 ma bekinyo beoketetala? Lole l'aiso nde,
19 lofene? Lole l'atoi nde, lofofwa nde? Aki'
m'otenelaka nkot'itano bensombo betano
loyoambolaka cuka ca teni tonga?" Baolo-
20 kela; "Jom la tofe." "Ko la bensombo ncambo
ele nkot'ine, loyoambolaka cuka ca'teni
21 tonga?" Baolokela; "Cuka ncambo." K'ao-
lakela; "Lotafea ncina ngamo?"
22 Aoya nda Beta-Saida, ko baoyela Yesu
bonto otubis'aiso, baololömb'ende t'afo-
23 mwa. K'aokit'ont'otubis'aiso la jikata aolo-
bela nd'esanga, k'aki'nde wiza nsoni nd'aiso,
aolomama l'akata aolowuola te nkina enaka
24 yomba. Aobunz'aiso, aokela; "Njena banto
25 bayokenda o ng'etamba." Aokongo afya
bakata nd'aiso, k'aoala te! ko baiso bakae
25 baojifwa k'aolena tom'uma o fole! Yesu
aolotoma nd'ola, k'aolosangela t'afaouta
nd'es'enko.
27 Ko Yesu l'ajiji akae baolimana bwö, aoke-
nda nda bice bia Kaisalea ea Filipo. A mboka
aoluola bajiji akae aolakela te; "Banto

Digitized by Google

28 batanga te emi nde na?" Baoloamba; "Yoane
29 ya Wini, ko bamo boteji omo." Ende aolak-
elel'iyo te; "Lol'inyo lokela te nde na?"
Petelo aolamba aokela; "Ole o Masiya."
30 Aolaekya te baofaosangela joi jine ele
bonto omo.
31 Aanga oalaka te Bon'ow'onto ifokamba
nd'aoi uke la t'ifotatama eka bampaka l'eka
bampaka ba nkanga l'eka baköci, te bifooma
32 la te nd'ekol'esato mpang'akunjwa. K'aote-
fela joi jiko nd'esanyenge. Lolo Petelo
33 aolokola, aanga jo fel'ende. Aki Yesu aobu-
tatala aala bajiji akae, aofela Petelo aokela;
"Satana, nco nd'afeka akam, ofokanela baoi
34 ba Nzakomba nk'aoi b'anto." K'aetaka
banto el'ende ko, l'ajiji akae mongo, k'aolasa-
ngela; Ng'onto al'a mposa t'ay'a'mi jidongo,
kel'asaol'oloko sao! kel'ambola inkengesu
35 ekae, ankime. Ol'a mposa t'akosol'o jim'ekae
ifocweya boko, l'ocweya bijim'okae nd'eloko
ekam l'ea nsango eandoci, ende ifokoswa.
36 Bonto oata bokij'ouma k'aobw'o jim'okae
37 ibomi end'aat'itomba nko? Indenz'onto
38 l'ojim'okae na? Bonto nko loswele onjok-
y'emi nsoni, o l'emi l'aoi akam nd'ocwel'ene
ea jibi la nsasöka, BON'OW'ONTO ifowok-
y'ende nsoni e end'oya l'ekumo j'is'ekae

Digitized by Google

mbamana la'kima bia fetö."

9.

1 Aolasangela te;" Nsonsolo njesangela te
bamo bandemi ane, baofaolen'ibwa elaka
nko bena jikulaka ja Nzakomba joliyela la
nguya."
2 Baosija bekol'otoa ko lafeka Yesu aoleta
Petelo la Yakoba la Yoane el'omongo aola-
bela nda nkeka ea'cangia, nk'iyo kika. K'ao-
3 lenz'elenge nd'aiso akiyo; ko bito bikae
biki ngesi-ngesi, o pupupupu mongo, biokojwa o fufu elenge efa bonto nd'okiji weat'
4 akosola. Ko Eliya la Mose baoliyela l'iyo
5 bayosole la Yesu. Ko Petolo aolamba aoke-
la; "Nkolo, bölöci te toyal'ane, kela totong'
ane bicankanga bicato, w'emo, Mose emo,
6 Eliya emo. Aokela ngoko eki'nde nt'eaki
7 joi t'atefela, jikambo baki l'öma ngae. Ji-
tute joya joyakuka ko lolaka lolokana jima
jitute te; "Öne ale Bön'okam ow'elango,
8 jokoza nk'ende." Nk'anko sisili, baalaki ko
ntaben'onto tu nko Yesu kika ek'el'iyo.
9 Nk'ayokitela jima nkeka aolasisela te bafao-
sangel'onto baki'yo'wenaka elaka nko BON'
10 OW'ONTO aoecwa nd'ibwa. Baobatela joi-
jinko ko baoc'olinga nda ncina ea mbaecwa

Digitized by Google

11 nd'ibwa. Ko baolowuola baokela; "Bakoci
basanga te tu nk'Eliya aye joso jikambo
12 na?" Aolamba aolasangela; Eliya ifoya joso
nsonsolo, if'uteya baoi bauma, lolo joi jiko-
tama te BON'OW'ONTO if'en'ikamba mon-
13 go la t'ifosokama jide ngamo? Kamba
njesangela te Eliya aoya, ko bailokela jiki'
y'olangaka o ngoki joi okatamaka."
14 Aki'yo wole el'ajiji amo baolena nteke
eanene el'iyo la baköci bamo bikyak'eköji
15 l'iyo. Bant'uma aki'yo wene baoya l'eangu,
16 Baolokundele "Wandao". Aolawuola te;
17 Jiky'eköji l'iyo jikambo na? Omo oki a nte-
ke aolamba aolokela; "Bolaki, njoyela bön'
okam oa jende ele we, ale l'elimo ey'ekisi, k'
18 eko enyang'okita aowunza ndanse mpulo
yolola nd'omwa, a okel'akelete, k'end'onko
aolönda. Njuolaki bajiji ake te bowoza ko
19 ntabozeya." Yesu aolamba aolakela; O L'
eocwelo esamba wambo o! Njifoyal'el'inyo
ejingi ngamo. Njifojikela mpiko ejingi nga-
20 mo? Jonjele." Ko boyelaki, ko aki'nd'
owene elimo eolokatola, k'aokwa nd'anse,
21 mpulo yolola nd'omwa, k'aobilingwa. Ao-
luola is'ekae te; "Jim'eki eko oyak'el'ende,
22 ejingi ngamo?" Aokela; "Jim'onöju, k'aolo-
boka beboka uke la nda ca la nd'asi t'oome,

Digitized by Google

ko nkina okeleya jimo, ocok'isei otosukya."
23 Yesu aolokela; "Nkina wokeleya! "Ol'a wa-
24 mbo ifokeleya beketo uma." Nk'anko is'ey'
ona aotondomwa aokela; "Njamba, sukyaka
25 bosamb'a wambo'okam." Aki Yesu wenaka
te banto baoyotakana l'eangu aofengol'elimo
eambe aolokela; "We, elimo ey'ekisi l'ekind'
atoi, emi nkosangela we, ol'el'ende, ko tawö-
26 cwak'el'ende lenkina." Elimo eobeleza l'e-
laka ja nguya eolokatola bilo, eolol'el'ende.
Ende aki ng'ilaka ko buke baosanga te aob-
27 wa. Lolo Yesu aokita la'kata aosangya k'ao-
28 ecwa. Aki Yesu ocwaka nd'ilombe bajiji
akae baoy'oloköca joi jiko baokela; "Iso nta-
29 cozeya lae?" K'aolasangela; "Elimo ey'ele-
nge ene ntayolaka tu nk'eöndo."
30 Aoliman'eko aolekana Ngalilaya ko ntala-
31 nga t'ont'omo owea jikambo eki'nd'ocingol'
el'ajiji akae te bifocika BON'OW'ONTO nd'
akata b'anto, la te bifoom'ende ko nd'okolo
32 w'esato mpanga aecwa. Lol'iyo ntabea nci-
na ea etefel'enko, balotaki te bafawuola.
33 K'aoya Kapalanauma, aki'nd'okita nd'il-
ombe aolawuola; "Eköji eki'nyo wikyaka
34 a mboka jina na?" Nde iyo bayaki o kö.
Jikambo eki'yo wikyaka eköji a mboka nd'
35 onto ondekol'aninga. K'aokitansi aoleta

Digitized by Google

joml'afe aolakela; "Bont'ol'a mposa t'ayale
joso kela ayale nd'afeka ak'iyo'ma ko la
36 bosaji okiyo'ma." K'aokola böna, aolocika
el'iyo nda tei, aolokeketela aolasangela te;
37 "Bonto nko loswele ondamba böna o'elenge
ene anjamb'emi, l'onjamb'emi af'amba nk'
emi kika, o l'ende ontomaki."
38 Yoane aolosangela te; "Bolaki, toyolena
bonto ondozaki bilimo biabe nda jina jike,
39 ko toyolofekaka eki'nde ntatokim'iso." Nde
Yesu aokela; "Tajofekake, jikambo nk'onto
ondea jo kela jimo ja nguya nda jina jikam
40 ombanda la joi jabe nkaola, bont'ofotosuke
ale wete nd'okal'okiso.
41 Bonto nko loswele ond'emeza bomejwa
w'asi nda jina jikam la ncina te lole BaMa-
siya, nje kela nsonsolo end'ifoate bofuto'okae.
42 Ende okunjola omonkolo oisisi ea bane
iyaku, batatolemba ekenzi eansuki ea miny-
43 ol'asangu, batatobok'ende nda ntando. Jika-
ta jike jinyango kokunjol'iyaku, ojitena.
Bölöci te w'öcwa nd'ebiko l'etumbe, te ofaoc-
ikala l'akat'afe nda Gena nda ca tofofofa.
45 Ko jikaka jike jinyango kokunjol'iyaku,
ojitena. Baloci te w'öcwa nd'ebiko l'etu-
mbe, te ofaocikala l'akak'afe la t'ofaobokama
47 nda Gena, jiso jike jinyango kokunjol'iyaku,

Digitized by Google

ojimola. Balöci te w'öcwa nda jikulaka ja
Nzakomba la jiso jimonkolo t'ofaocikala l'
48 aiso bafe, la t'ofaobokama nda Gena efa
49 iwawa ikiyo obwa, efa ca ofofa. Bokwa
50 bobisama banto'ma wete ca. Bokwa bole'löci
nde, bonyango sila mpia mpa juteya mpia
ekae ngamo? Loyale l'okwa nd'etema
bekinyo ko loyala nd'oseka inyo'ma, o wai!"

10.

1 Aolol'eko aoya nda bekako bea Yuda nda
wiji wa Yaladene, ko banyenga b'anto
baokongo takana el'ende k'aokongo alaka o
2 ngoki'nde. Bafalusi bayak'eka'nde baolo-
wuola te nkina ezi te bome imola waji, iyo
3 bomekaki ende. Ende aolamba; "Mose
4 aolesisela ngamo?" Ko baokela; "Mose
aotoka efosa te toköte bonkanda wa mbaoma
5 jibala cowimole." Ko Yesu aolamba aolasa-
ngela; "Mose aolekotela impoto eki'ny'oleki
6 ekala, nde, nda jibango j'emelo Nzakomba
7 aolakela jende l'omoto. La ncina enko
bonto ifosundola is'ekae la nyango ekae,
8 ifokatemela waji okae, k'iy'afe bifosangana
9 wunyu bomonkolo. Bae baki Nzakomba
otonganyaka kela bonto afokafola nye!"
10 Nd'ilombe bajiji akae baokongo wuola

Digitized by Google

11 ncina eko. Aolakela; Nga jende imola waji okae k'aco'engana ende l'omoto omo ende ale wete nda jinsamba nda wiji wa waji
12 okae, ko nga bomoto imola bome k'aoco' engana ende l'ome omo ayala nk'onsamba."
13 Boyelaki bana batosisi tameme, nde bajiji
14 akae baofela band'ayelaki. Lolo Yesu, aki'nde wene aolemwa k'aolasangela; "Inyo jokaya bana batosisi efosa te bay'el'emi, tajafekake, wete bamongo ba jikulaka ja
15 Nzakomba bale o ng'iyo. Nsonsolo njesangela te; "Tu nko bont'ambe jikulaka ja Nzakomba ngole bona oisisi mpanga ocw'eko.
16 Aolakeketela nda mbö ikae, aolafy'akata el'iyo aolaondekeji.
17 Aki'nd'ole nda mboka bont'omo aoya l'eangu aokusama nda joso jikae aolowuola, "Bolaki ow'olöci, mpankele ngamo te mbate
18 lobiko lofosukela?" Yesu aolokela ende te; "Ontang'emi boloci lae? Nk'omo ol'oloci o
19 Nzakomba kika. Wea tompoto wete; Toomake; Tokelake jibi; Tawiyake; Tosangake nsango ey'ampulu; Tokelaki bokolangana;
20 Memya is'eke la nyango eke." K'aolamba aokela; "Bolaki, mbatekeji baoi'ank'uma jim'
21 onöju'okam." Yesu aoloala ko aololang'ende, k'aolokela; "Okucwa joi nk'omonkolo,

Digitized by Google

ncökö, tekyaka toma toke toum'uma, yokaya
banto boola, mpawoate jibaci nd'eola, ko
22 mpawoyonkim'emi." Aokesesela la joi jinko,
aocwa l'ekeseji jikambo eki'nde aki boaci
mongo.
23 Yesu aoala wiji la wiji k'aosangela bajiji
akae; "Ocwelo ea bonto'a jikonz'uke nda
jikulaka ja Nzakomba ele bolo mongo na!"
24 Bajiji akae baokamwa la joi jinko ko Yesu
aokongo tefela, aolasangela; "Bana, öcwelo
ea banto bakiteza betema ekiyo nda jikonza
25 kö, ele bolo na! Ngamala t'öcwa nda jidusu
ja nteji l'onto owa jikonza uke t'öcwa nda
jikulaka ja Nzakomba eleki bolo wete
26 bont'onko." Ko báokamwa o nkakamwa nko
bako ko baoc'olingo baokela; "Okoswa lökö
27 na?" Yesu aolaala k'aokela; "Nga bonto
kika siki bafokeya lolo afa ngoko la Nzako-
mba, jikambo baoi'uma bifokelama la Nzako-
28 mba." Petelo aanga aokela; "Kamb'iso
toyocika baoi bakiso bauma toyokokima."
29 Yesu aolamba aolokela; "Nsonsolo njesan-
gela te; Bonto nko loswele ocikak'ilombe,
nkina baninga, nkina bankana, nkina ise nki-
na nyango, nkina bana, nkina basala, nd'elö-
30 kö ekam l'ea nsango eandöci ende ifoata
bonkom-onkama aiyoko nd'ekeke ene, la

Digitized by Google

tolombe l'aninga, la banyango, la bana, la basala, ko la benyoko; ko nd'ekeke eya lobiko
31 lofosukela. Jikambo buke bale joso bifoyale bafeka, ko bale bafeka bajoso.
32 Iyo baki nda mboka ecwa Yelusalema ko Yesu aocwa joso ko baokamwa aki'y'okimaka ko baolok'öma, k'aokola Jom-l-afe aoanga oasangela baoi bifoya el'ende k'aolakela;
33 "Bala! toco Yelusalema ko BON'OW'ONTU ifocikama eka Bankanga ko la Bakoci bifowumb'ende nd'ibwa, bifoka ende el'afaiya,
34 k'iyo bifoyiöl'ende, bifocwela nsoni, ko bifooma, ko nd'ec'esato mpanga ecwa."
35 Yakoba la Yoane, bana ba Nzebedayo baoya el'ende baolokela; "Bolaki, casa te wotokelel'iso joi jikɔönd'iso." Aolakela te;
36
37 "Jilang'inyo te nkele na?" Ko baolokela; "Onyangoya l'ekumo loke otokaya te tokisi, omo nd'eöko j'elomi, omo nd'eöko j'enso."
38 Lolo Yesu aolasangela; "Inyo lofea joi jimbond'inyo. Inyo jifokus'omela bomejwa bomel'emi, jifinama l'inelo enjinam'emi?"
39 Ko baolokela; "Tokusa" Yesu aolasangela; "Inyo jifomela bomejwa bomel'emi, ko jifina-
40 ma l'inelo endinam'emi, Lolo bokitansi nd'eoko lokam j'elomi la nkina j'enso bofa okam te nkaya, nde wifokaema ele bako baki'yo

Digitized by Google

41 wezaka." Aki Jọm woke baanga olimwa Yako-
42 ba la Yoane, Lolo Yesu aolaet'el'ende k'aola-
sangela; Inyo jea te bandenya t'akonga bice
bia'faiya bayasanga ng'ankolo aiyoko ko ba-
43 kiyo banene balasökya, lolo afaoyala ngonko
44 el'inyo, nde, ende nko loswele okinyo ondasa
t'akume, kel'ayale bosaji okinyo, k'ondasa
45 t'alekol'aninga kel'a'ejil'inyo muma. O ngo-
ko BON'OW'ONTO ntayaka te banto bosale-
le, nde t'asalele banto, koko t'akaya loi lokae
nga nsiko eya bauke."
46 Lafeka baoya Yeliko. Aki Yesu wole nda
Yeliko ende l'ajiji akae la jinyenga janene j'a-
nto, Balatimayo batubisa'aiso, bon'oa Tima-
47 yo akokisi a mboka alömbaki. Aki'ndewoke
te Yesu ya Nazaleta aanga obeleza, aokela;
48 "Yesu, Bön'oa'Dawidi, onjok'emi isei." Buke
bosasaki t'ayale kö, nde aut'obeleza la nguya
49 eleki; "Bön'oa Dawidi, onjok'isei." Ko
Yesu aosilama aosanga te bowete, ko baoleta
otubis'aiso baolokela; "Ika mpiko, emala,
50 akweta." K'aoboka bonkoto okae, aolemala
51 aoya ele Yesu. Ko Yesu aolamba aolosange-
la; "Jindasa we te nkokelena?" Otubis'aiso
aolokela; "Nkolo eansuke, njasa te njuta
52 njeni." Ko Yesu aosangela; "Wambo kende,
wambo boke bokokosola." Nkanko aoluta

Digitized by Google

njeni, k'aokima Yesu nda mboka.

11.

1 Aki'y'otutama Yelusalema, baokita Bete-
2 paje la Betania, nda nkeka ea Oliva aotoma
bajiji akae bafe, aolasangela; "Lokenda nd'
ese el'anko ntutama, ko ainy'omöcw'eko, ji-
fotana böna wa mpunda otungi, otaf'ont'afe-
3 ma, jotungole, joyele. Ng'onto anyango juo-
la; Inyo lo kela ngonko lae? Inyo lokela te;
Nkolo eta; ko ende ifotoma nk'endo limpo."
4 Baoleka mboka baotana bön'oa mpunda
okotungi nda wisu ndanza, nd'atan'amboka,
5 ko baolotungola. Bakemi anko baolawuola
te; "Inyo lotungola bön'oa mpunda te mo?"
6 Ko baolamba o ngoki Yesu aolakaka ko bao-
7 lacik'efosa t'akende. Ko baoyela Yesu bön'
oa mpunda ko baolafya benkoto bekiyo eko,
8 ko Yesu aolafema nk'eko. Bauke batandaka
bito bikiyo a mboka ko l'ankina batenaki
9 bitafe betamba baolicika nk'a mboka baocwa-
ki joso la bakimaki bafeka bayobelezaka te;
"Bokosoji O! Jiböngi el'oyei nda jina ja
Yawe O! Jiböngi ele jikulaka ja Fafa Dawidi
10 jiyei O! Bokosoji nd'itenela ileki.!" Yesu
11 aolöcwa Yelusalema, aocwa nd'eanza j'elö-
lömbe ea Nzakomba, k'aokot'aiso el'auma,

Digitized by Google

k'aki jeva osil'oleka aolola nda Betania ende la Jom-la-fe.

12 La nkesa, aki'yo wole nda Betania aoloka
13 nzala. Aolena botamba w'amuka esi boki la nkasa k'aoya te nkina ifotana yomba imo eko lolo aki'nd'okitaka aotana o nkasa kika, jika-
14 mbo, eleko ea bamuka etafokita. Ko Yesu aotefela ele botamba ende te; "Bonto afaout'ole bamuka ele we lenkina nye." Bajiji bakae baoloka.

15 Ko baoya Yelusalema. Ko Yesu aolöcwa nd'elölömbe ea Nzakomba aanga ooza basombaki la batekyaki joka nd'elölömbe eko, aoka jimomesa ya banto benzaki mpata, ko
16 la mbata ikiyo batekyaki mpokekuku, ntakaya emo efosa t'atombe ijwa nd'elölömbe ea
17 Nzakomba. K'aolalaka ende te; "Kamba baoköta nd'onkanda te; Ilombe ya mbaönda ya banto bauma, k'inyo loyoka jimola isam-
18 ela ea banto ba yiya." Bankanga la bakoci baoloka ko baolasa efosa te bofite, lolo bolotaki eki banto bauma okamwa la jidako ji-
19 kae. Ko l'ökölö olake, ende l'ajiji akae nd'ese.

20 Aki'y'oleke la nkesa baolena botamba w' amuka bonyitana jima o l'otamba bouma.
21 Ko Petelo aolofwa k'aolasangela; "Bala Bolaki, botamba boki we owilak'okako tu!,

Digitized by Google

22 bonyitana." Ko Yesu aolamba aolasan-
gel'iyo; "Amba Nzakomba o njambamba.
23 Nsonsolo njesangela te; otefela ele nkeka
ene "Imana, bokama nda ntando" k'afoka-
kana nd'otema okae, lol'ifoamba o njamba
te baoi batefel'ende bifoyala o ngökö, ifoata
24 jitefel'ende." "Njesangkeji wete la ncina eko
te; Baoi bauma nko loswele banjok'inyo
mposa, e önd'inyo jambaka te losij'okola, ko
25 mpaloata. Ko lonyang'emala te loönde,
jinoza bitumo ele bant'uma, ngösö is'ekinyo
ele nd'eola ifejinoza bitumo bikinyo.
27 Baut'oya Yelusalema. Aki Yesu okendaka
nd'elölömbe ea Nzakomba, Bankanga la Ba-
28 koci Bampaka bakiyo baoya el'ende baolokela;
"Okela baoi ane la jemalaka ja na?" "Okwe-
29 mazaka te wokele baoi ane jina na?" Ko
Yesu aolamba aolakela; "Njojuola wuo
bomonkolo, lonjambe bökö, ko mpanjesa-
30 ngele jemalaka lokel'emi baoi ane "Inelo
eki Yoane L'ey'ola? L'ey'anto? lonjambe."
31 Baanga oc'olinga; "Tonyang'amba te ey'ola,
32 ifocuwola; "ntajowamba lae?" lolo tonya-
ng'amba ey'anto—Balotak'anto, jikambo
bant' uma batangaki Yoane wete bolaki
33 mongo. Ko baolamba baolek'ele Yesu te;
"Tofea." Ko Yesu aolamba aolakela; "O

Digitized by Google

l'emi mpaesangela jemalaka lok'emi beket' ene."

12.

1 Ko Yesu aanga otefel'el'iyo l'ekolo. "Bonto aolona jicala ja bösese, k'aokel'ebaka njengwana, aocima jipoku ntatöka, aojisömbya
2 basaji amo, aocwa lokendo bwö! Eleko eokita k'aosokoza bokwala okae el'asaji
3 t'aambe el'iyo jibondo ja toma ca jicala. Nde baolokanda baolokunda, baolowuteya o mpa-
4 mpa. Aokongo asokoza omo, baolowöny'ende bikenze, aolotala nd'öca ko baolowuteya l'ele-
5 nge eambe mongo. Aokongo asokoza omo, ko baoloöm'ende, o ngökö la buke mongo,
6 bamo nkakunda, bamo mbaoma. Akociki l'ekima nk'omonkölo, wete bön'okae ow'elango mongo, Aolasokoza lafeka nk'ende
7 aokela; "Bifomemya bön'okam." Lolo nde, basaji anko baoyatefela "Öne wete osangola jicala, loyaka coome, kela jicala jiyale jikiso."
8 Baolokanda, baolooma, baoboka ilaka wiji
9 wa'cala. Nkolo ea jicala ifokela ngamo?" Ifoya, ifomelangaṅya basaji anko ifokica ba-
10 nt'amo jicala jikae. Inyo lotafoanda ekötelo ene?"

"Ekenzi mongo eki batongi otonaka, eoyal'

Digitized by Google

11 aiyoko o nda jikono mongo; Ekenzi ene
im'ele Nkolo, Ele wete nkakamwa nd'aiso'
12 akiso." Iyo te bokande lolo baolotaki banto
nda jinyenga. Bolea t'atefelaki bokolo boi
wete la ncina ekiyo mongo. Wete baolo-
cika ko baokenda.
13 Baotoma el'ende Bafalusi bamo ko Baelo-
14 de bowönge njönönga nd'aoi akae. Baoya el'
ende baolokela; "Bolaki, iso cea te w'ole
bonto oa nsonsolo ofolot'omo nye, afoale mpi-
fo ey'onto, lolo olaka mboka ea Nzakomba la
nsonsolo mongo Eji te tokaya Kaisalia nde-
15 mbo ekae? La cokaya, la tofaokaya?" Yesu
aolea bolokotano bok'iya k'aolakela; "Inyo
lommeka ngösö te mo? Lonjele mpata te
16 njene." Baoyela k'aolakela; "Boca, boe eko-
za ea na? ko la jina jine ja na? Ko baolamba;
17 "Wa Kaisalia ko ja Kaisalia." Ko Yesu ao-
lamba te; "Ya Kaisalia jokaya o Kaisalia,
ya Nzakomba jokaya o Nzakamba." Ko
baokamwa o nkakamwa mongo.
18 Ko Basadoke baoya, basanga te nk'eku-
19 njwelo, ko baolowuola ngöne; "Bolaki, Mose
aotokötela te; Nga botomolo ow'onto anya-
ngo bwa, la waji aciki nd'afeka akae lolo nko
bana, kela bokuni okae akole waj'okae kela
20 aootele botomolo okae bana. Aki baende nca-

Digitized by Google

mbo ise emonkölo, nyango emonkölo, koko
ow'ajoso aokola waji k'aobwa nde ntacik'ana.
21 Obamba aokola waj'oko, k'aobwa nko bana
baki'nd'ocikaka, k'ende oki nda wij'ende o
22 ngökö. Kok'iyo'ma baolokola ko baobwa,
nk'ana nye. Ko lafeka bomoto mongo ao-
23 bwa. Na, nd'ekunjwelo, banyango kunjwa
ende ifoyala waji wa na, Jikambo iyo bauma
24 boataki a waji." Ko Yesu aolamba aolasa-
ngela; "Kamb'inyo lobunga ef'inyo wea eko-
25 telo la nguya ea Nzakomba? Banyango
kunjwa nd'ibwa baofout'oenga baaji ko bafo-
leka nda'bala, bayala o ngole bikima bia
26 Nzakomba. Lolo nda wiji wa babwei te
bakunjwa, kamba lotafoanda nd'onkanda wa
Mose, nda nsango ey'itamba, eki Nzakomba
otefelak'el'ende te; "Emi Nzakomba ea
Abalayama ko la Nzakomba ea Yakoba, ko la
27 Nzakomba ea Yisaka?" Afa Nzakomba ey'a-
bwei, nk'abika. Inyo lobunga o mbabunga
mongo.
28 Ömo ow'akoci aoya, k'aki'nde woke eköji
ekiyo, aolena te Yesu aolaamba la wanya
29 aoyowuola, ende te; "Impoto ileki tompoto
30 touma ile nko?" Yesu aolamba; "Impoto ya
joso wete; Bayuda, jokoza Yawe, Nzakomba
ekiso ale Yawe nk'emonkölo, ko langa Yawe

Digitized by Google

Nzakomba eke l'otem'oke wonkunju, l'elimo
eke euma, l'ojim'oke bouma la nguya eke
31 euma. Ibamba ile wete; Langa boninga oke
ng'oyalanga we mongo. Nk'impoto imo ileki
32 töe." Bakoci aolokela; "Bölöci, Bolaki, osa-
nga wete nsönsölo, Ele nk'emonkölo, nk'e-
33 nkina, tu nk'ende. Koko ndalanga l'otema
w'onkunju, ko la bonjea bouma, ko l'elimo
euma, ko la nguya euma, koko ndalang'oni-
nga ng'oyalang'we mongo eleki mpoji yuma
34 ya ntatumba ko la mbeka yuma." Aki Yesu
wene t'aolamba la wanya aolosangela; "We
of'esi la jikulaka ja Nzakomba. "Nk'onto
35 lenkina ondowuola joi jimo, bolotaki. Aki
Yesu oalakaka nd'elölömbe ea Nzakomba
aolawuola ende te; "Baköci basanga te
36 Masiya ale bön'oa Dawidi ngamo? Eki
Dawidi mongo okelaka l'Elimo ea Fetö te;
Yawe aokela Nkolo ekam te Kisansi nd'eöko
lokam j'elome, Elaka nko, njile bainy'ake
37 ndans'akaka bake. "Dawidi ende mongo
oweta Nkolo, ayale lenkina bön'okae ima
nko?" Banyenga bauke baolowokoza l'asalo.
38 Nda jidako jikae aotefela ende te; "Lose-
mwaka Baköci bal'a mposa t'alande l'enkoto
be'tali, la basima byuwo b'imemya nd'anza,
39 la ngwende ya joso nda tölömbe ca Nzakomba

Digitized by Google

40 la mpifo ya tomemya nda'dambe, siki bamela
tölömbe ca bituka la ncina eki'y'oöndaka
biöndönda bia'tale. Ndomo ekiyo yifoleki
ndekola.
41 Yesu aokitansi wiji w'efongelo ea jiko-
nza, aalaki eki banto wilaka jikonza nd'
42 efongelo ea jikonza, Baaci buke baoyela
jikonza uke ngae, koko etuka emó eoya ey'
43 ola, k'aolila tompampata tofe, tokoka eteni
ey'engelo. K'aoleta bajiji akae aolasangela;
"Nsönsölö njesangela te; Etuka ene ey'eola
aolalekola iyo'ma nda jikonza uke, iyo ba-
44 ndilaki nd'efongelo ea jikonza. 'Iyo bauma
bilaki jimo ja bofulo bokiyo nd'ende ilaki l'
osamba, jiuma jiki'nd'oataka wete eatelo
ekae ea toma euma.

13.

1 Aki'nde wole nd'elölömbe ea Nzakomba
bojiji okae ömo aolosangela; "Bolaki, balaka
lolenge ja'kenzi ja tolombe afa'ntuka mon-
2 go?" Ko Yesu aolamba aolosangela; "Oala
bilölömbe binko nk'ekenze emo ifocikala nko-
3 tanya nd'emo, biko'uma bifo fanjwa." Aki
Yesu okokitanse nda nkeka ea Oliva, ndo-
ngama l'elölömbe ea Nzakomba, Petelo la
Yakoba la Yoane la Andelu baoyowuola, nk'

Digitized by Google

4 iyo kika iyo te; "Otosangela ekeke ea baoi
ane. Lotaza te baoi ane bifiyela lole nko?"
5 Koko Yesu aolaamba aanga otefela ende te;
"Losemwaka te bant'amo ba fole jungusanya.
6 Buke bifo ya la jina jikam ko bifosanga
wete "Emi nde Masiya;" ko bifofomba bant'
7 uke. Lonyang'oka bitumba la jicangya ja'
tumba, telengake, baoi anko bifoya lolo nsu-
8 kela etafokita. Iboko if'emala ele iboko, ko
la jikulaka ele jikulaka, bokiji bifofuka nda
totenela tömö, bikeke bia nzala bifoya. Jiba-
ngo ja ndomacwa jil'anko.
9 Lölö inyo loyabatelaka bionge bikinyo mon-
go, jikambo bifesundol'inyo ele bitakenelo bi-
kiyo, bifekunda nda tolombe ca Nzakomba,
ko bifeyela ele bikomanda nd'elöko ekam,
k'ele bakulaka, ko mpalosanga nsango ekam
10 el'iyo. Nsango eandoci yifosangema ele tobo-
11 ko touma joso. Banyang'eyela nd'esambelo
ea jikambo ofotatana joso joi jikalola we,tefe-
laka o joi jikaema ele we ekeke enko, a f'iny'
12 atefela nye, nk'Elimo ea Fetö. Bonto
ifocika bön'oa nyango t'abwe, k'ise bön'okae
o ngökö, bana bif'emala ele baise'akiyo la
13 banyango, bif'aomya el'anto. Banto bauma
bifejina njinina nd'eloko ekam. Bonto
okita nda ntundu nko lemvwa ifokoswa.

Digitized by Google

14 Lonyango ena jinyango ja mpita nd'itenela
ifa'nd'oönge (oanda ifea ncina) inyo bamo
15 bale nda Yuda lolotaka nda nkeka, ole nd'
ajiko b'ilombe a faokitela k'aofaocwa nd'ilo-
16 mbe t'akole yomba imo eko, ko ole nda'cala
17 jikae afauto t'akole o l'onkoto okae. Lölö
elo mongo ele l'amato bale l'aemi ko la
bialekeke ekeke enko.

18 Loöndaka te lofaolota nd'ekeke ea mpio.
19 Bekölo beni bifoyala ekeke ea ikamba elenge
etaf'enya jima jibango jiki Nzakomba
wemaka bokiji. Ko aiyoko k'efaoyala ngo-
20 nko lenkina. Tu nko Yawe atene bekölo
benko bonto o l'omo nkobika nye, lölö nd'
elöko ea banto ba Nzakomba baki'nd'osonaka,
21 aoletena." Ekek'enko bonto anyang'esangela
te; "Bala!, Masiya al'endoko," la nkina;
22 "Bala! ale mpe," tajimezake. Jikambo
Bamasiya ba mpulu la bateji ba mpulu
bifemala ko bifokela ntaja la mpafo ko bif-
ase te bafengole basoname (nga ba fengw-
23 eya). Lol'inyo losemwaka, njolesangela
joso.

24 "Ko nd'ekolo benko, ekeke ea ikamba
enyango leka, jefa jifinda yö, ko weji bofaut'
25 ongenga, ko la bioci bioduwa jim'eola, ko ba
26 mpamba bale nd'eola bifokajimwa. Ekeke

Digitized by Google

enko biena BÖN'OW'ONTU oyei nd'atute
27 la nguya la bokombi mongo, mpang'asokoza
bikima bikae te batakanya bae basoname
bima nda bempempe beuma bene, jima
ntundo mongo ea bokiji la ntundo mongo
ea lola.
28 Jokoza bokolo wa bosabu, bitafi bikae
biokoka l'asi akiyo ko biomela ntongi, lolea
29 te ekeke ea wani eotutama, o nd'elenge eko
inyo lonyang'ena te baoi anko baokelama
mpanga jea te ale o ntutama, nda wisu
30 mongo. Nsönsölö njesangela te eöcwelo ene
31 efaosila tu nko baoi anko bakelama. Bokiji
ko la lola bifimana, nde baoi akam bafimana
32 nye. Mbile enko ko la ekeke enko nk'onto
ondea, o la bikima bile nd'eola, o la Böna
mongo, o Fafa mongo.
33 Loyabatela, lolöngaka, loöndaka, inyo
34 lofea ekeke ea eleka enko. A le nga bonto
ocwaki lokendo, ocikak'asaji akae te babatel'
ilombe tu bonto l'olem'okae, aosisela bobateji
35 o'ekuke t'alönge. Lolöngaka o l'inyo jika-
mbo lofea ekeke eya Nkolo e'ilombe, nkina
36 l'ökölö, nkina la nkesa, afoleoya sisili afaole-
37 otana loetama. Jitefel'emi el'inyo ntefel'ele
bauma; Lolöngaka.

Digitized by Google

14.

1 Elambe ea Ndekana l'ea Mampa nko jinya-
ngo ekociki beco nk'efe. Bampaka b'anka-
nga ko la Bakoci basaki nkanji Yesu la yöngö-
2 löngölö, te bome, lolo baokela; "Loswe j'ela-
mbe nyonyo, nyango etongo el'anto.
3 Aki Yesu nda Betania nd'ilombe ya Sime-
ona ey'aeka, nda mesa, bomoto aoya l'inkö-
nköju ya alabasetulo ya bauta ba mbabisa b'
otuj'uke. Aobola inkönköju k'aoluteza bau-
4 ta nd'öca okae. Bamo baki eko baolemwa ko
baoyakela; "Bafitaki bauta anko mpita la
5 ncina na? Siki baotekya la kiese la nkot'ita-
no te jikonza jiko jikaem'ele banto b'oola."
6 Ko baofela bomoto onko. Lolo Yesu aoke-
la; "Jocike, inyo lotumol'ende te mo? Aoke-
7 la boketo ow'oloci el'emi. Jikambo banto b'-
oola loata bakabaka, ko ekeke elang'inyo ji-
fakela jibota lölö emi, lofombat'emi bakaba-
8 ka. Joi jiki'nd'okeleyaka aojikela. Aoya joso
9 obisa biongi te bankunde. Nsonsolo, njesa-
ngel'inyo te, elaka o wiji osang'iyo. Nsango
eandoci nda bice byuma, joi jine'jiki'nd'oke-
laka jifoandema te bowof'ende.
10 Ko Yuda ya bosi Keliota, omo oa Jom-l-afe
aocwa eka Bampaka ba nkanga t'oleng'ende

Digitized by Google

11 el'iyo. Aki'yo'woke baosalangana ko baolo-
cik'elaka te bifoka jikonza. K'ende aasaki
efosa t'alenge Yesu.
12 Mbile ea joso i'elambe ea Mampa nko
jinyango, mbile e om'iyo mpateea ndekana,
bajiji baolowuola te; "Olanga te toco eza
13 Elambe ea Ndekana wij'ole nko?" K'aoso-
koza bajiji akae bafe aolasangela; "Jocwa
nd'ola, ko mpalofomana l'onto wa jende
14 otomba bonkoju w'asi, jokime. Endocw'ende
mpalosangela bomongo o'ilombe te; Bolaki
akokokela; "Lobulu t'emi l'ajiji akam tole
15 elambe ea Ndekana lole nko?" Ende
mongo ifejeneya lobulu janene nd'ajiko jeji,
16 mpaoloeza elambe nk'eko." Ko baokenda
baolöcwa nd'ese, baotana bauma o ng'oki
Yesu osiselaka baoez'elambe.
17 L'ökölö Yesu aoy'eko ende la Jom-l-afe.
18 Aki'y'okokisi nda mesa, la toma ndala, Yesu
aokela; "Nsönsölö, njesangela te, omonkölo
19 okinyo ifondenga, ola l'emi toma isangi." Iyo
baobwa l'ekeseji baolowuola, bont'onto; "L'
20 emi," k'omo te; "L'emi?" Aolamba aolasang-
21 ela; "Al'omo wa Jom-l-afe otufa l'emi nd'ekö-
22 ngo. BÖN'OW'ONTO ifokenda nsonsolo,
o ng'ok'iy'okötaka, lölö nde elo mongo ele
bonto ondo lenga BÖN'OW'ONTO. Nda

Digitized by Google

wiji okae ciki ntatoöcwa."
22 Aki'y'ole toma Yesu aokola mampa,
aoönda, aotena, aolaka, aokela; "Lomaka
23 loleka, ene ele biongi bikam." K'aokola
bomejwa, k'aki'nde wambaka eöndo aolaka,
24 k'iyo baomela. K'ende aolasangela; "Boe
bole balongo bakam b'elaka ey'aiyoko, baol-
25 utela nd'elökö ea buke Nsonsolo, n esangela,
mpaut'omela lenkina bamuka ba bösese,
elaka o mbile e mel'emi emelelo ey'oju nda
jikulaka ja Nzakomba.
26 Ak'iyo baolemba nsao, baocwa nda nkeka
ea Oliva.
27 Ko Yesu aolasangela; "Inyo jifolemvwa,
eki ekötelo osange; "Mpansakola bobateji,
28 ko mpate ifo fanjwa. Nde, lafeka, a em'oku-
njwa mpa mbange nda joso jikinyo nda
29 Ngalilaya." Petelo aolosangela; "Mpeka
la bauma banyango lemvwa, lol'emi nyonyo."
30 Yesu aolosangel'ende; "Nsönsölö, nkosan-
gela wete, Loswe loe, o böcö boe, nsoso etafo
eka bieka besato, we wifontandol'emi be-
31 tandola besato." Lölö aokongo tefela l'
encingi ende te; "Mpeka la njobw'em'a we,
mpaokotandola we o nye." Iyo bauma
baotefela o ngökö.
32 Baokita nda jicala ja jina Ngetese-mane,

Digitized by Google

33 k'aosangela bajiji akae te; "Lokitans'ae e
öndʼemi." Aokola Petelo la Yakoba la Yoane,
aanga oyala l'ekeseji mongo ja nguya la'delo
34 mongo nd'oloko. K'aolasangela; "Botema
okam bobwa l'ekeseji, o ng'ibwa; lonjil'ane
35 lolöngaka." Aolongol'isisi, aokwa nd'anse,
aoyoönda te nkina ekeke enko ifolekana.
36 Aokela; "Abba (wete Fafa), we mongo
okeleya baoi bauma. Imola ekal'ene el'emi,
lölö nde, joi jilang'emi nyonyo, nko jilanga
37 We." Aoya k'aotana t'iyo beci, aowuola
Petelo; "Simona! oetama o la we? Ofao-
kusa olöngaka bokunda wa jefa bomonkölo?
38 Lolöngaka, loöndaka te lofaokwa nd'imemo.
Nsönsölö, elimo eolelama nde bionge bil'
39 ingoi." Aokongo kenda, aoönda nk'aoi baki
40 joso. Aki'nde wute aolatana beci, eki baiso'
akiyo okelaka bojito mongo. Ntabaki la
41 nkalo. Aout'oya beya besato aolakela; "Lo-
bolala, jomaka joi josila. Ekeke ekam eoli-
yela. Jokoza. BÖN'OW'ONTO aoyosulama
42 nd'akata ba banto b'esökako. Loecwa, kela
tokenda. Balaka! Owo'sulu aotutama."
43 Nk'anko aki'nd'otefela, Yuda, omo oa
Jom-l-afe aoliyela, ko jinyenga janene j'anto
la tofaka la nganja, bim'ele Bakonji ba nka-
44 nga la Bakoci la Bampaka. Ow'osulu aola-

Digitized by Google

cik'etaza te; "Ondo sambel'emi nd'omwa ale
45 nk'ende. Inyo jokande, jotombe o kö! Aki
Yuda okita aoleka nk'eko el'ende, aokela;
46 "Nkolo", k'aosambela nd'omwa. Nk'anko
47 baolokanda. Lölö omo okemi nk'eko aobil'
ifaka,aokota bokwala oa Bokonji oa Bankanga
48 aolotena jitoi. Lölö Yesu aolawuola; "Inyo
lolola la tofaka la nganza te lonkande ng'
49 ont'oa yiya? Njoyala el'inyo bekolo l'ekolo
nd'elölömbe ea Nzakomba, ndakaki, nde
ntalonkanda. Nde jeji te bikötelo bikoke."
50 Nk'anko iyo'ma baolosundola baolota.
51 Lölö bosekota omo aolokima l'eto ea
mbenza ndalota. Baoyolokanda o l'ende,
52 nde aolacikela eto enko ea mbenza nd'akata
bakiyo k'aolota o nk'otaka.
53 Baolotomba eka Bokonji oa Bankanga
bauma la Bakoci la Bampaka bakotakani.
54 Petelo aolokima ntatangwa nk'eko nd'eanza
ja Bokonji oa Bankanga, akokisi eko nda ca,
55 okaki ca. Bankanga bauma l'etakanelo
enko euma basaki baenyi nda wiji wa Yesu
56 te boome, lölö ntabaata. Jikambo banto
bauke baoy'osanga nsango y'ampulu nde
57 nsango ikiyo ntisongana. Lafeka bam'anto
baolemala, baosanga nsango ey'ampulu
58 el'ende wete; "Iso mongo toloka aki'nd'

Digitized by Google

otefelaka te; "Emi mongo njifo fita elölö-
mbe ene etongi la'kata koko njifotong'enkina,
59 nk'akata, nd'ekölö besato." Lölö nsango
60 ikiyo ntilongama o l'iko. Ko Bokonji oa
Bankanga aolemala aowuola Yesu, aolokela;
"Ofoambe nye? Nkalo ekalola we nda nsa-
61 ngo e sang'iyo ele nko?" Yesu aki o kö,
ntaambaki. Bokonji oa Bankanga aokongo
wuola te; "We olo Masiya, Bön'oa oöngi?"
62 Ko Yesu aolamba te; "Emi nd'ende, k'inyo
jifowena BÖN'OW'ONTO okisi nd'eöko j'e-
lome ja OA NGUYA, la oyei nda'tute b'eola."
63 Nk'anko Bokonji oa Bankanga aokala
benkoto bekae mongo, aokela; "Casa basa-
64 ngi bankina jikambo na? Kamba loloka bö-
nyöko onko. Inyo lokalola te?" Iyo'ma
65 baokalola te akeji l'ibwa. Bamo baoanga
ocwela nsoni, ko baokuka baiso akae, baolo-
sakola nd'öca baokela; "Ofotela nde?" O la'
asaji baolosakola l'otaka.
66 Aki Petelo nd'ansi nd'eanza, bosaji ow'o-
moto oa Bokonji oa Bankanga aoya; k'aki'
67 nde wena Petelo ookaki ca, aololöngoza,
aokela "Kamba woki la Yesu ya Nazaleta
68 o la we?" Nde Petelo aolangana, ende te;
"Mpea etefela we, mpoke nye." Ko aolola
69 nd'ingombo, eko bosaji ökö owo'omoto

Digitized by Google

aokongo wena aoyoasangela iyo bakemi eko;
70 "One wete omo okiyo." Aokongoangana
Nk'ejingi bakemi eko baotefela ele Petelo;
"Nsönsölö mongo ole ömo okiyo, kamba ole
71 bosi Ngalilaya." Ko aoyosimba, aotena
ndai, aokela; "Mpea bont'onko otefel'inyo
72 nye." Nk'anko nsoso eoeka boeka w'afeka,
ko Petelo aolofwa joi jiki Yesu osangelaka,
wete; Nsoso etafo eka bieka besato, we
wifontandola betandola besato." Aki'nd'o-
kanela nda jiko aolela mpisaji.

15.

1 Aki jefa okya, Bankanga b'ampaka baota-
kanya nteke, la Bakoci l'ampaka wete boloi
okiyo bouma, baotungya Yesu, baolowimola,
2 baoc'ele Pilato. Pilato aolowuola te; "We
ole Bokulaka wa Bayuda?" K'aolamba
3 aokela; "Ong'otefela we." Bampaka b'anka-
4 nga baoloduka l'aoi bauke, ko Pilato aolowu-
ola; "Ofaokalola nde? Okoza buke wa baoi
5 basang'iyo ele we?" Nde Yesu ntambaki,
ko Pilato aokamwa.
6 Nd'elambe enko aolatungoza bakabaka
joanga lomonkölo loki'yo mongo osonaka.
7 Bonto omonkölo, jina Balaba, akotungi eko
o la baki ende, babunaki, bomaki bam'anto

Digitized by Google

8 nd'etumba ekae. Aki banto nda nteke oye
9 jowuola t'akele ngoki bakabaka, Pilato aola-
amba; "Lolanga te njetungoza Bokulaka wa
10 Bayuda?" Jikambo aolea te Bampaka b'anka-
11 nga baolocika eko wete la juwa. Lölö Bampa-
ka b'ankanga baolaka banto nda nteke t'atu-
12 ngoza o Balaba. Pilato aolamba aokela;" Na,
mpankele l'onto ond'et'inyo wete Bokulaka
13 wa Bayuda ngamo?" Ko bauot'obeleza; "Bo-
m'ende nd'inkengesu!" Lenkina Pilato aola-
14 wuola; "Elökö na? joi jiki'nd'okelaka na?"
Nde baobeleza la nguya; "Bom'ende nd'i-
15 nkengesu." Ko Pilato, aki'nd'olangaka te
nteke bimele betema bekiyo, aolatungoza
Balaba, aosamboza Yesu joso, k'aolaka ende
te bome nd'inkengesu.

16 Babuni baolotomba nd'eanza lole ndatei,
nd'ilombe y'okonji ko baoleta boloi okiyo
17 bouma. Baololöca bonkoto wa soso, baotonga
18 botolo w'aeke, baowila nd'öca okae, baoyosa-
mbel'ende baokela; "Bokulaka owa Bayuda,
19 losako!" Baofonga josakola nd'öca la nganja,
baolöcwela nsöni, baosunama nda joso jikae
20 baongo nkakusa. Aki'yo'sij'obyolo, baoli-
mola bonkoto wa soso baolöca benkoto bekae.
Baolowoza te boome nd'inkengesu.

21 Ko baolekeza bonto omo olekaki, ima nd'

Digitized by Google

asala jina Simona, bosi Kulene, ise ea Alesandulo la Lupu, baolotomby'ende inkengesu
22 Baoyela Yesu nda Gologota (wete Loelenge)
23 Baoloka balako baki l'ote nsangana lölö aoto-
24 na. Baoloaka nd'inkengesu, baokafola benkoto bekae, baomek'isano te bakol'ont'onto.
25 Jefa'aki'nd'ibwa la lankesa, ekeke eki'yo'aka-
26 ka nd'inkengesu. Bonkanda w'etumu eki'y' odukaka eki nd'ajiko b'öca okae wete;
27 "Bokulaka owa Bayuda." Ko baoaka bam' anto bafe b'ofunza l'ende nda tonkengesu, ömo nd'eöko j'elome kok'ömo nd'eöko j'enso.
29 Balekaki baolobiola baosongy'eca baokela; "O-o-o! We ofanz'ilombe ya Nzakomba ko j'
30 otonga lenkina beco nk'isato, kitela nd'inke-
31 ngesu, oyakosole." O la Bampaka bankanga baolobiol'ende, ko la Bakoci, baoyatefela; "Aokosola bankina siki nde afea joyakosola
32 bomongo Kela Masiya, bokulaka wa Bayisalaele a kitele limpo nd'inkengesu, kel'iso cene, cambe." O l'anto baki'yo akaka l'ende nda tonkengesu baolofangwela.
33 La mbile wijima bolinda nd'okako okiy'u-
34 ma, ki! nko jefa nd'asato. Eki jefa okite nda asato Yesu aobeleza la nguya; "Eloi, Eloi, Lama Sabakatani?" (wete Nzakomba ekam, Nzakomba ekam, oncindel'emi jikambo na?")

Digitized by Google

35 Bamo bakemi eko baoloka ngökö baokela;
36 "Bala! aet'Eliya." Bont'omo aocwa l'eangu aoböbya botuwa nda vinenga aowila nda nganja aoloka t'amele, k'aokela; "Locika! cen'
37 ölö nkina Eliya ifoyokiteza." Yesu aobeleza
38 l'elaka ja nguya, k'aosundol'elimo. Eto ea nkakuka nd'elölömbe ea Nzakomba eokojwa kwa nda biteni bipe jima nd'ajiko kita o nd'
39 anse. Ekomanda okemi nda joso ja Yesu aki'nde wene ebweelo eki Yesu obwaka aokela; "Nsönsölö, bont'one aki Bona oa Nzakomba."

40 Bam'amato batalaki nd'esi, el'iyo aki Malia ea Magadala, ko la Malia ea nyango ea Yako-
41 ba y'onoju, ko la Salome—iy'uma baoyokendaka la Yesu ekeke eki'nde nda Ngalilaya bojilaki—ko bamato bankina baki eko bayaki nda Yelusalema jidöngo l'ende.

42 Mbile enko eki mbile ea njezeza, mbile ea jomo ekociki böco bomonkölo. Eki'okolo
43 okite Yosefa, bosi Alamataya, oki l'imemya, oki nd'oloi okiyo w'ampaka koko olambaki jikulaka ja Nzakomba, aocw'a nkasu ele Pi-
44 lato aolömba ilaka ya Yesu. Pilato aokamwa t'aobwa aiyoko k'aoweta Ekomanda aolowu-
45 ola te nkina aobwa ejingi. K'aki'nde woka l'Ekomanda, aoka Yosefa ilaka. Ko Yosefa

Digitized by Google

46 aosomba eto ea mbenza, aolokiteza aoloömba
l'eto ea mbenza, aolowambya nda jipoku jiki
'y'osengaka nd'ekenze, k'aokajimol'em'eke-
47 nze, aolila nda wiso wa jipoku. Malia ea Ma-
gadala ko la Malia nyango ea Yose baalaki te
bene eki'yo wambyaka.

16.

1 Eki bokölö wa jomo osile Malia ea Magada-
la la Malia, nyango ea Yakoba la Salome bao-
somba bete bea mpimbo la ncina te baoc'obi-
2 sa ilaka ya Yesu. L'ompuma mongo nda
'bango j'eyenga baokenda nda jipoku eki jefa
3 okye. Baoyawuola te; "Otokajomoza lökö
4 ekenze nda wiso wa jipoku na?" Lölö nde,
aki'yo alaka baolena t'ekenze eosil'oekwa.
5 Baolöcwa nda jipoku, ko baolena bosekota
okokisi nda wiji w'elome, aolota eto eantali
6 ea fufu ko baolok'öma. Löl'ende aolasangela;
"Tesemwake, inyo jasa Yesu ya Nazaleta
iki'y'akaka nd'inkengesu, aolola af'ane, bala
7 wiji boki'yo wambyaka. Loncö, losangela
bajiji akae la Petelo t'aanga nda joso jikinyo
nda Ngalilaya jifowena nk'eko ngoki'bomo-
8 ngo oesangelaka." Ko baolola nkaola, baolo-
ta jipoku balengaki, bokak'öma, ntabatefela
joi jimo el'onto wete l'ofoju bokiyo.
9 Aki Yesu okunjwaki nda jibango j'eyenga la

Digitized by Google

nkesa, aoliyeka joso ele Malia Magadala, oki'
10 nde wozaka bilimo biabe ncambo. Aokenda
aosanga nsango el'iyo baki l'ende, aolasange-
11 la aki'y'okaka lokeseji la jidelo. K'iyo aki'yo
woke te Yesu aobika late ende aolowena ba-
12 timeza. Lafeka aoyaeneya l'elenge'enkina
el'afe akiyo bayokende a mboka ey'asala.
13 Bacwak'osangela bakociki löl'iyo ntabimeza.
14 Lafeka aoyaeneya ele Jom-l-omonkölo aki'
y'okokisi nda toma k'aolafela la bosamba wa-
mbo bokiyo l'eki beloko bekiyo oketetala,
aki'yo nta bimeza bandowenaki aki'nd'osij'
oecwa nd'ibwa.
15 K'aolasangela te; "Loncö nda bokiji boum-
uma, losanga nsango eandöci ele bauma ba-
16 leko. Banjambe ko banjiname bifokoswa,
17 lölö nde batona bifolomwa. Ko la ntaj' ine
bifokima banjambe; La jina jikam bif'oza bili-
18 mo biabe, bifotefela la ndimo ya oju, bif'amb-
ola njwa l'akata, ko banyango mela bote wa
jale bafaook'efe, ko banyango afya bakata
ele bankangi, iyo bifobika."
19 Ko Nkolo Yesu aki'nd'osij'otefela baolotom-
ba nd'eola k'aokitansi nd'eöko j'elome a
20 Nzakomba. Löl'iyo baokenda bwö, baosa-
anga nsango nda bice byuma ko Nkolo asa-
laki l'iyo aokemya nsango la ntaza ikimaki.
O ngökö.

Digitized by Google

PRINTED AT THE
"CONGO BALOLO MISSION PRESS"
BONGANDANGA, UPPER CONGO,
CONGO INDEPENDENT STATE.
CENTRAL AFRICA.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

This book should be returned t
the Library on or before the last dat
stamped below.
A fine of five cents a day is incurre
by retaining it beyond the specifie
time.
Please return promptly.

DUE FEB 12 '44

Digitized by Google